

Sürdürülebilir Afet Bilinci Üzerine Bir Çalışma: Kocaeli Üniversite Örneği

A Study on Sustainable Disaster Awareness: The Example of Kocaeli University

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de asrın felaketi olarak adlandırılan 6 Şubat depremini afet bilinci açısından analiz etmektir. Araştırmada öğrencilerin yaşanabilecek herhangi bir afet olayında afet bilinçlerini ölçmek hedeflenmiştir. 2023-2024 Eğitim Öğretim döneminde Kocaeli Üniversitesinde Özel Güvenlik ve Koruma programında okuyan 124 öğrenci araştırmaya katılmış olup araştırmada SPSS 15.0 programı kullanılmıştır. Araştırma sonuçları öğrencilerin yaşanan felaketten belli bir oranda ders aldığı ancak bu bilincin yeteri kadar olmadığı yönündedir. Ayrıca temel konularda öğrencilerin yetersiz olduğu tespitine varılmıştır. Özellikle çekirdek aileden başlayarak bina, sokak ve mahalle ile ilgili bir afet planı olmadığı, ilk yardım konusunda eksiklerin olduğu, yaşanan konutlarda da Dask ve ev sigortalarının yapılmadığı görülmüş olup yaşanan 6 Şubat depreminden büyük dersler çıkarılmadığı tespit edilmiştir. Konunun öneminden hareketle büyük felaketler yaşanmadan kişilerin bilgilendirme ve bilinçlendirme eğitimlerinin önemi ortaya çıkmaktadır. Türkiye gibi deprem coğrafyasında yaşayanların afet bilincine sahip olması için gereken eğitim müfredatında, kamu spotları, proje yarışmaları vb. gibi zorunlu derslerle sürdürülebilirlik bilince acilen ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencisi, doğal afet, afet bilinci, sürdürülebilir afet bilinci

ABSTRACT

The purpose of this study is to analyze the February 6th earthquake, dubbed the disaster of the century in Turkey, in terms of disaster awareness. The study aimed to measure students' disaster awareness in the event of a potential disaster. 124 students studying in the Private Security and Protection program at Kocaeli University participated in the study during the 2023-2024 academic year, and SPSS 15.0 was used. The research results indicate that while students learned a certain amount from the disaster, this awareness was insufficient. Furthermore, students were found to be deficient in fundamental subjects. Specifically, there was no disaster plan for buildings, streets, and neighborhoods, starting with the nuclear family; there were deficiencies in first aid; residences lacked DASK (Daşk Insurance) and home insurance; and it was determined that no significant lessons were learned from the February 6th earthquake. Given the importance of this issue, the importance of informing and raising awareness before major disasters occur becomes evident. Sustainability awareness is urgently needed in the educational curriculum, including compulsory courses such as public service announcements, project competitions, and other programs to raise disaster awareness in earthquake-stricken regions like Türkiye

Keywords: University student, natural disaster, disaster awareness, sustainable disaster awareness

GİRİŞ

Doğal afetler “insanların yaşadığı coğrafi alanlarda meydana gelen, oluşumuna engel olunamayan, başladıktan sonra durdurulamayan, sosyal ve ekonomik yaşamı kısa sürede olumsuz yönde etkileyen, çok sayıda can ve maddi kayıplara yol açan doğa olaylarının neden olduğu yıkımlardır” (Özey, 2006; akt: Şulek ve Aktın, 2023). Eğitim, doğal afetlerin neden olduğu hasarları azaltmada ve hafifletmede rol oynayabilir. Nüfus artışı, iklim değişikliği ve daha büyük risk altındaki bölgelere göç ve insanların altyapıya olan güveninin artması nedeniyle felaketler gelecekte daha sık ve şiddetli hale gelebilir (Stocker, vd. 2013; akt: Cerulli, vd., 2020).

Bir afet sırasında, etkilenen vatandaşlar ilk müdahale ekipleri gelmeden önce sahada olurlar ve neredeyse gerçek zamanlı durum güncellemeleri sağlayarak aktif katkıda bulunanlar olurlar ve bilgi dağıtıcıları haline gelirler (Huang, Q. ve Xiao, 2015; akt: Spinsanti ve Ostermann, 2013) Toplumların afetlere karşı dayanıklılık göstermesi için yürütülen kamu bilinçlendirme programları da zincirin en zayıf halkası kadar güçlüdür (Davis vd., 2003; akt: Adanalı, 2022).

Afet önleme farkındalığını özel olarak teşvik etmek için onu iyileştirebilecek faktörleri belirlemek önemlidir. Afetlere hazırlık ve müdahale konusunda etkili bilgi sunumu, bireylerin psikolojik refahı için olumlu sonuçlar doğuracaktır. (Lee, Lee, 2019; akt: Kawasaki, vd., 2022).

Dünya üzerinde maddi, manevi ve insan kaybı olarak her geçen gün artan doğal afetlere karşı ülkemizin ne kadar hazırlıklı olduğu ve yaşanabilecek süreçler hakkında ne kadar bilgi ve beceri donanımına sahip bulunduğu bu araştırmada görülmeye çalışılmıştır. Bütünleşik afet sisteminde hazırlık ve zarar azaltma süreçleri burada büyük önem kazanmakta insanlar ne kadar bilinçlendirilir ise yaşanan zararlar da o kadar azaltmış olacaktır.

Aykut Tosun¹ 

How to Cite This Article

Tosun, A. (2025). “Sürdürülebilir Afet Bilinci Üzerine Bir Çalışma: Kocaeli Üniversite Örneği”, International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:10, Issue:5; pp:449-457. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17448995>

Arrival: 06 September 2025
Published: 26 October 2025

Academic Social Resources Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Öğr.Gör., Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Kocaeli, Türkiye

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu çalışmaya Hereke Ömer İsmet Uzunyol Meslek Yüksek Okulunda 2023-2024 Eğitim Öğretim yılında Özel Güvenlik ve Koruma programı öğrenim gören öğrenciler dâhil edilmiş Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO da Özel Güvenlik ve Koruma Programında öğrenim gören öğrenim 1 ve 2 sınıf 124 öğrenci çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Sorular literatür bilgileri ile yazar tarafından geliştirilmiştir.(Ek 1). Anketler Google Surveey ortamında online olarak öğrencilere ulaştırılmıştır.

BULGULAR

Çalışmaya toplamda 124 öğrenci katılmış, katılan öğrencilere Otuz (30) sorudan oluşan anket çalışması uygulanmış örneklem grubundaki öğrencilere 15 gün süre ile anket (surveey) online olarak sunulmuş, 15 gün sonunda toplanan veriler bilgisayar ortamında SPSS 15.0 yazılımına aktarılmıştır.

Tablo 1: Cinsiyet değişkenine göre analiz

		Frekans	Yüzde
Valid	Kadın	57	46,0
	Erkek	67	54,0
	Toplam	124	100,0

Ankete toplamda 124 öğrenci katılmış olup katılan öğrencilerin 57 ini kız öğrenciler, 67 sini erkek öğrenciler oluşturmuştur (Tablo 1).

Tablo 2: Lise mezuniyet türüne göre analiz

		Frekans	Yüzde
Tür	Düz Lise	20	16,1
	Meslek lisesi	31	25,0
	Anadolu lisesi	73	58,9
	Toplam	124	100,0

Öğrencilerin ön lisanstan eğitiminden önce okudukları okullar incelediğinde 20'nin düz lise, 31'nin Meslek lisesi ve 73 kişinin ise Anadolu lisesi mezunu oldukları görülmüştür.

Tablo 3: Herhangi bir AFAD Eğitimi aldınız mı?

		Frekans	Yüzde
	Evet	22	17,7
	Hayır	102	82,3
	Toplam	124	100,0

Ankete katılan öğrencilere daha önce her hangi bir AFAD eğitimi alıp almadıkları sorulduklarında ise sadece 22 kişinin bir eğitim aldığı ancak 102 kişinin ise herhangi bir eğitim almadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4. Birinci ölçek maddesinin analizi

		Frekans	Yüzde
	Evet	14	11,3
	Kısmen	75	60,5
	Hayır	35	28,2
	Toplam	124	100,0

Anket sorularında herhangi bir afet konusunda hazırlıklı olup olmadığı sorulduğunda 75 kişinin kısmen, 35 kişinin ise hayır cevabı verdiği sadece 14 kişinin bir eğitime sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5. İkinci ölçek maddesinin analizi

		Frekans	Yüzde
	Evet	28	22,6
	Kısmen	15	12,1
	Hayır	81	65,3
	Toplam	124	100,0

Hazırlık çantası olup olmadığı sorusuna ise 81 kişinin hayır cevabı verdiği, 15 kişinin ise kısmen cevabı verdiği, 28 kişinin ise evinde afet çantasının olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Üçüncü ölçek maddesinin analizi

		Frekans	Yüzde
	Evet	20	16,1
	Kısmen	23	18,5
	Hayır	81	65,3
	Toplam	124	100,0

Hazırlık çantasının kontrolü ile ilgili soruya ise 81 kişinin hayır cevabı verdiği, 23 kişinin ise kısmen cevabı verdiği, 20 kişinin ise kontrol ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 7. Dördüncü ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	45	36,3
Kısmen	71	57,3
Hayır	8	6,5
Toplam	124	100,0

Afet sırasında neler yapılması gerekenler ile ilgili soruya ise 81 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 45 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 8 kişinin ise Hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 8. Beşinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	41	33,1
Kısmen	68	54,8
Hayır	15	12,1
Toplam	124	100,0

Aile bireylerim afet konusunda bilgiye sahip olup olmadığı sorusuna ise 68 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 41 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 15 kişinin ise Hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 9. Altıncı ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	18	14,5
Kısmen	53	42,7
Hayır	53	42,7
Toplam	124	100,0

Aile bireyleri ile ilgili afet planı olup olmadığı sorusuna ise 53 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 53 kişinin ise Hayır cevabı verdiği, 18 kişinin ise Evet cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 10. Yedinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	74	59,7
Kısmen	36	29,0
Hayır	14	11,3
Toplam	124	100,0

Yaşadığım bölgedeki yaşanabilecek afetlerin risklerini bilme ile ilgili soruya ise 74 kişinin evet cevabı verdiği, 36 kişinin ise kısmen cevabı verdiği, 14 kişinin ise hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 11. Sekizinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	50	40,3
Kısmen	52	41,9
Hayır	22	17,7
Toplam	124	100,0

İkaz ve alarm sistemleri hakkında bilgiye sahibim ile ilgili soruya ise 52 kişinin kısmen cevabı verdiği, 50 kişinin ise evet cevabı verdiği, 22 kişinin ise hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 12. Dokuzuncu ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	34	27,4
Kısmen	42	33,9
Hayır	48	38,7
Toplam	124	100,0

Afet sırasında hanenizde tehlike oluşturacak eşyalar yere veya duvara sabitlenmiştir ile ilgili soruya ise 48 kişinin hayır cevabı verdiği, 42 kişinin ise kısmen cevabı verdiği, 34 kişinin ise evet cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 13. Onuncu ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	10	8,1
Kısmen	71	57,3
Hayır	43	34,7
Toplam	124	100,0

İlk Yardım bilgisine ve eğitimine sahibim ile ilgili soruya ise 71 kişinin kısmen cevabı verdiği, 43 kişinin ise hayır cevabı verdiği, 10 kişinin ise evet cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 14. On birinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	13	10,5
Kısmen	54	43,5
Hayır	57	46,0
Toplam	124	100,0

Yaşanabilecek her hangi bir afet sonrasında ilk yardım uygulayabilirim ile ilgili soruya ise 57 kişinin hayır cevabı verdiği, 54 kişinin ise kısmen cevabı verdiği, 13 kişinin ise evet cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 15. On ikinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	54	43,5
Kısmen	56	45,2
Hayır	14	11,3
Toplam	124	100,0

AFAD hakkında bilgi sahibiyim ile ilgili soruya ise 56 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 54 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 14 kişinin ise Hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 16. On üçüncü ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	55	44,4
Kısmen	37	29,8
Hayır	32	25,8
Toplam	124	100,0

AFAD mobil uygulaması hakkında bilgi sahibiyim ile ilgili soruya ise 55 kişinin Evet cevabı verdiği, 37 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, 32 kişinin ise Hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 17. On dördüncü ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	64	51,6
Kısmen	7	5,6
Hayır	53	42,7
Toplam	124	100,0

Telefonumda AFAD uygulamasına sahibim ile ilgili soruya ise 64 kişinin Evet cevabı verdiği, 53 kişinin ise Hayır cevabı verdiği, 7 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 18. On beşinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	39	31,5
Kısmen	29	23,4
Hayır	56	45,2
Toplam	124	100,0

Yaşadığınız binanın yaşana bilecek doğal afetlere dayanıklılığı hakkında kontroller yaptırılmaktadır ile ilgili soruya ise 56 kişinin hayır cevabı verdiği, 39 kişinin ise evet cevabı verdiği, 29 kişinin ise kısmen cevabı verdiği tespit edilmiştir

Tablo 19. On altıncı ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	43	34,7
Kısmen	26	21,0
Hayır	55	44,4
Toplam	124	100,0

Yaşanabilecek herhangi bir afet sonrasında aile bireyleriniz ile nerede toplanacağınız hakkında eylem planınız var mı? İle ilgili soruya ise 55 kişinin hayır cevabı verdiği, 43 kişinin ise evet cevabı verdiği, 26 kişinin ise kısmen cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 20. On yedinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	39	31,5
Kısmen	13	10,5
Hayır	72	58,1
Toplam	124	100,0

“Evimizin Doğal afet sigortası var.” İle ilgili soruya ise 72 kişinin hayır cevabı verdiği, 39 kişinin ise evet cevabı verdiği, 13 kişinin ise kısmen cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 21. On sekizinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	23	18,5
Kısmen	22	17,7
Hayır	79	63,7
Toplam	124	100,0

Evimiz ile ilgili yaptırdığımız herhangi bir sigorta vardır. (Hırsızlık, Eşya, Yangın vb.) İle ilgili soruya ise 79 kişinin hayır cevabı verdiği, 23 kişinin ise evet cevabı verdiği, 22 kişinin ise kısmen cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 22. On dokuzuncu ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	54	43,5
Kısmen	34	27,4
Hayır	36	29,0
Toplam	124	100,0

Yangın söndürme tüpünün nasıl kullanılacağını bilirim ile ilgili soruya ise 54 kişinin evet cevabı verdiği, 36 kişinin ise hayır cevabı verdiği, 34 kişinin ise kısmen cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 23. Yirminci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	29	23,4
Kısmen	2	1,6
Hayır	93	75,0
Toplam	124	100,0

“Hanemizde yangın tüpü bulunmaktadır” ile ilgili soruya ise 93 kişinin hayır cevabı verdiği, 29 kişinin ise evet cevabı verdiği, 2 kişinin ise kısmen cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 24. Yirmi birinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	15	12,1
Kısmen	13	10,5
Hayır	1	0,8
Toplam	29	23,4

“Hanemizde bulunan yangın tüplerinin kontrolleri her yıl yapılır” ile ilgili soruya ise 15 kişinin evet cevabı verdiği, 13 kişinin ise kısmen cevabı verdiği, 1 kişinin ise hayır cevabı verdiği tespit edilmiş olup bu soruya ankete katılan öğrencilerden sadece 29 kişinin cevap verdiği, 95 kişinin ise ilgili soruya her hangi bir cevap vermediği görülmüştür.

Tablo 25. Yirmi ikinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	20	16,1
Kısmen	7	5,6
Hayır	97	78,2
Toplam	124	100,0

“Yaşadığımız binada her katta yangın söndürme tüpü bulunmaktadır”. ile ilgili soruya ise 97 kişinin hayır cevabı verdiği, 20 kişinin ise evet cevabı verdiği, 7 kişinin ise kısmen cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 26. Yirmi Üçüncü ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	58	46,8
Kısmen	22	17,7
Hayır	44	35,5
Toplam	124	100,0

Mahalleimde bulunan toplanma alanlarını bilirim. İle ilgili soruya ise 58 kişinin evet cevabı verdiği, 44 kişinin ise hayır cevabı verdiği, 22 kişinin ise kısmen cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 27. Yirmi dördüncü ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	16	12,9
Kısmen	22	17,7
Hayır	86	69,4
Toplam	124	100,0

Mahallemizde afet eylem planı vardır. İle ilgili soruya ise 86 kişinin hayır cevabı verdiği, 22 kişinin ise kısmen cevabı verdiği, 16 kişinin ise evet cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 28. Yirmi beşinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	42	33,9
Kısmen	39	31,5
Hayır	43	34,7
Toplam	124	100,0

“Mahallemiz herhangi bir afette korunmak için yeterli alana sahiptir.” ile ilgili soruya ise 43 kişinin hayır cevabı verdiği, 42 kişinin ise evet cevabı verdiği, 39 kişinin ise kısmen cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 29. Yirmi altıncı ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	47	37,9
Kısmen	29	23,4
Hayır	48	38,7
Toplam	124	100,0

“Okul içerisindeki toplanma alanları nereleri biliyorum”. İle ilgili soruya ise 48 kişinin hayır cevabı verdiği, 47 kişinin ise evet cevabı verdiği, 29 kişinin ise kısmen cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 30. Yirmi yedinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	25	20,2
Kısmen	41	33,1
Hayır	58	46,8
Toplam	124	100,0

“Okul içerisindeki yangın tüpleri nerelerde biliyorum”. ile ilgili soruya ise 58 kişinin hayır cevabı verdiği, 41 kişinin ise kısmen cevabı verdiği, 25 kişinin ise evet cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 31. Yirmi sekizinci ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	47	37,9
Kısmen	63	50,8
Hayır	14	11,3
Toplam	124	100,0

“Okulum herhangi bir afette korunmak için yeterli alana sahiptir” ile ilgili soruya ise 63 kişinin kısmen cevabı verdiği, 47 kişinin ise evet cevabı verdiği, 14 kişinin ise hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 32. Yirmi dokuzuncu ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	9	7,3
Kısmen	38	30,6
Hayır	77	62,1
Toplam	124	100,0

“Okulumun afet planı hakkında bilgi sahibiyim” ile ilgili soruya ise 77 kişinin hayır cevabı verdiği, 38 kişinin ise kısmen cevabı verdiği, 9 kişinin ise evet cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 33. Otuzuncu ölçek maddesinin analizi

	Frekans	Yüzde
Evet	38	30,6
Kısmen	59	47,6
Hayır	27	21,8
Toplam	124	100,0

“Yaşanabilecek afetler ile ilgili (Konut, İşyeri vb.) eksiklikler konusunda sorumluları uyarırım” ile ilgili soruya ise 59 kişinin kısmen cevabı verdiği, 38 kişinin ise evet cevabı verdiği, 27 kişinin ise hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma bulguları analiz edildiğinde 30 sorudan oluşan ankete toplamda 124 öğrenci katılmış katılan öğrencilerin 57 ini kız öğrenciler, 67 sini erkek öğrenciler oluşturmuştur. Öğrencilerin ön lisans eğitiminden önce okudukları okullar incelediğinde 20’sinin düz lise, 31’inin meslek lisesi ve 73 kişinin ise Anadolu lisesi mezunu oldukları görülmektedir.

Daha önce her hangi bir AFAD eğitimi alıp almadıkları sorulduklarında ise sadece 22 kişinin bir eğitim aldığı ancak 102 kişinin ise herhangi bir eğitim almadığı,

Herhangi bir afet konusunda hazırlıklı olup olmadığı sorulduğunda 75 kişinin Kısmen, 35 kişinin ise Hayır cevabı verdiği sadece 14 kişinin bir eğitime sahip olduğu,

Hazırlık çantası olup olmadığı soruya ise 81 kişinin Hayır cevabı verdiği, 15 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, 28 kişinin ise evinde afet çantasının olduğu,

Hazırlık çantasının kontrolü ile ilgili soruya ise 81 kişinin Hayır cevabı verdiği, 23 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, 20 kişinin ise kontrol ettiği,

Afet sırasında neler yapılması gerekenler ile ilgili soruya ise 81 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 45 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 8 kişinin ise Hayır cevabı verdiği, Aile bireylerim afet konusunda bilgiye sahip olup olmadığı sorusuna ise 68 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 41 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 15 kişinin ise Hayır cevabı verdiği,

Aile bireyleri ile ilgili afet planı olup olmadığı sorusuna ise 53 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 53 kişinin ise Hayır cevabı verdiği, 18 kişinin ise Evet cevabı verdiği, Yaşadığım bölgedeki yaşanabilecek afetlerin risklerini bilme ile ilgili soruya ise 74 kişinin Evet cevabı verdiği, 36 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, 14 kişinin ise Hayır cevabı verdiği,

İkaz ve alarm sistemleri hakkında bilgiye sahibim ile ilgili soruya ise 52 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 50 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 22 kişinin ise Hayır cevabı verdiği,

Afet sırasında hanenizde tehlike oluşturacak eşyalar yere veya duvara sabitlenmiştir ile ilgili soruya ise 48 kişinin Hayır cevabı verdiği, 42 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, 34 kişinin ise Hayır cevabı verdiği, İlk Yardım bilgisine ve eğitimine sahibim ile ilgili soruya ise 71 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 43 kişinin ise Hayır cevabı verdiği, 10 kişinin ise Hayır cevabı verdiği,

Yaşanabilecek her hangi bir afet sonrasında ilk yardım uygulayabilirim ile ilgili soruya ise 57 kişinin Hayır cevabı verdiği, 54 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, 13 kişinin ise Hayır cevabı verdiği,

AFAD hakkında bilgi sahibiyim ile ilgili soruya ise 56 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 54 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 14 kişinin ise Hayır cevabı verdiği, AFAD mobil uygulaması hakkında bilgi sahibiyim ile ilgili soruya ise 55 kişinin Evet cevabı verdiği, 37 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, 32 kişinin ise Hayır cevabı verdiği,

Telefonumda AFAD uygulamasına sahibim ile ilgili soruya ise 64 kişinin Evet cevabı verdiği, 53 kişinin ise Hayır cevabı verdiği, 7 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği,

Yaşadığınız binanın yaşana bilecek doğal afetlere dayanıklılığı hakkında kontroller yaptırılmaktadır ile ilgili soruya ise 56 kişinin Hayır cevabı verdiği, 39 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 29 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği,

Yaşanabilecek herhangi bir afet sonrasında aile bireyleriniz ile nerde toplanacağınız hakkında eylem planınız var mı? İle ilgili soruya ise 55 kişinin Hayır cevabı verdiği, 43 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 26 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği,

“Evimizin doğal afet sigortası var”. ile ilgili soruya ise 72 kişinin Hayır cevabı verdiği, 39 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 13 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği,

Evimiz ile ilgili yaptırdığımız herhangi bir sigorta vardır. (Hırsızlık, Eşya, Yangın vb.) İle ilgili soruya ise 79 kişinin Hayır cevabı verdiği, 23 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 22 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği,

Yangın söndürme tüpünün nasıl kullanılacağını bilirim İle ilgili soruya ise 54 kişinin Evet cevabı verdiği, 36 kişinin ise Hayır cevabı verdiği, 34 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği,

Hanemizde yangın tüpü bulunmaktadır. İle ilgili soruya ise 93 kişinin Hayır cevabı verdiği, 29 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 2 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği,

Hanemizde bulunan yangın tüplerinin kontrolleri her yıl yapılır İle ilgili soruya ise 15 kişinin Evet cevabı verdiği, 13 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, 1 kişinin ise Hayır cevabı verdiği tespit edilmiş olup bu soruya ankete katılan öğrencilerden sadece 29 kişinin cevap verdiği, 95 kişinin ise ilgili soruya her hangi bir cevap vermediği görülmüştür,

Yaşadığımız binada her katta yangın söndürme tüpü bulunmaktadır. İle ilgili soruya ise 97 kişinin Hayır cevabı verdiği, 20 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 7 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, Mahallemde bulunan toplanma alanlarını bilirim. İle ilgili soruya ise 58 kişinin Evet cevabı verdiği, 44 kişinin ise Hayır cevabı verdiği, 22 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği,

Mahallemizde afet eylem planı vardır. İle ilgili soruya ise 86 kişinin Hayır cevabı verdiği, 22 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, 16 kişinin ise Evet cevabı verdiği,

Mahallemiz her hangi bir afette korunmak için yeterli alana sahiptir. İle ilgili soruya ise 43 kişinin Hayır cevabı verdiği, 42 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 39 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği,

Okul içerisindeki toplanma alanları nereleri biliyorum. İle ilgili soruya ise 48 kişinin Hayır cevabı verdiği, 47 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 29 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği,

Okul içerisindeki yangın tüpleri nerelerde biliyorum. İle ilgili soruya ise 58 kişinin Hayır cevabı verdiği, 41 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, 25 kişinin ise Evet cevabı verdiği,

Okulum her hangi bir afette korunmak için yeterli alana sahiptir. İle ilgili soruya ise 63 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 47 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 14 kişinin ise Hayır cevabı verdiği,

Okulumun afet planı hakkında bilgi sahibiyim. İle ilgili soruya ise 77 kişinin Hayır cevabı verdiği, 38 kişinin ise Kısmen cevabı verdiği, 9 kişinin ise Evet cevabı verdiği,

Yaşanabilecek afetler ile ilgili (Konut, İşyeri vb.) eksiklikler konusunda sorumluları uyarırım. İle ilgili soruya ise 59 kişinin Kısmen cevabı verdiği, 38 kişinin ise Evet cevabı verdiği, 27 kişinin ise Hayır cevabı verdiği şeklinde cevaplara ulaşılmıştır.

Bu sonuçlar doğrultusunda toplum olarak yaşanabilecek olan afetlere genel anlamda hazırlıklı olunmadığı görülmektedir. Bu bağlamda önerilerimiz;

Çekirdek ailelerden başlayarak ilkökul ve orta öğretim dönemleri dahil bu konuda daha fazla eğitim verilmesi,kamu spotlarının artırılması vatandaşların bilinçlendirilmesinin öneminin her geçen gün artırılması gerektiği,Afad, Afet Acil Durum mobil uygulamasının kullanım oranının artırılması her bireyin telefonunda mutlaka olması gerektiği sadece yaşanabilecek afet olaylarında değil kaybolan vatandaşların yer tespitinde de kullanılabileceği vurgusunun yapılması,Dask ve ev sigortasının yaptırılması ve kapsadığı içeriklerin bilinçli bir şekilde yaptırılması gerektiği, yaşadığımız binalardan başlayarak sokak, mahalle ile ilgili olarak afet eylem planının olup olmadığı ve bu tür bilgililerin oluşturulması gerektiği ve bina, sokak, mahalle sakinlerine birer örnek şeklinde dağıtılması gerektiği tespitlerine, 6 Şubat depreminden büyük ders çıkarılmadığı düşünüldüğünde daha büyük felaketler yaşanmadan bireylerin bilgilendirme, bilinçlendirme eğitimlerine, ülkemizdeki ve dünyadaki bu tehlikenin farkındalığında bu olgunun her zaman var olacağı hususlarına kamu spotu çalışmaları da yaparak devam edilmesi gerçeğine ulaşılmıştır.

KAYNAKÇA

- Adanalı, R., Yıyın, F. T., & Özenel, N. (2022). Ortaokul öğrencilerinin afet bilinci. *International Journal of Geography and Geography Education*, (47), 56-81.
- Cerulli, D., Scott, M., Aunap, R., Kull, A., Pärn, J., Holbrook, J., & Mander, Ü. (2020). The role of education in increasing awareness and reducing impact of natural hazards. *Sustainability*, 12(18), 7623.
- Davis, L., Hosseini, M., & Izadkhah, Y.O (2003). Public awareness and the development of a safety culture: Key elements in disaster risk reduction. In Proceedings of the Fourth International Conference on Seismology and Earthquake Engineering (SEE-4)
- Huang, Q., & Xiao, Y. (2015). Geographic situational awareness: mining tweets for disaster preparedness, emergency response, impact, and recovery. *ISPRS international journal of geo-information*, 4(3), 1549-1568.
- Kawasaki, H., Yamasaki, S., Kurokawa, M., Tamura, H., & Sonai, K. (2022). Relationship between teachers' awareness of disaster prevention and concerns about disaster preparedness. *Sustainability*, 14(13), 8211.
- Lee, E., & Lee, H. (2019). Disaster awareness and coping: Impact on stress, anxiety, and depression. *Perspectives in psychiatric care*, 55(2), 311-318.
- Spinsanti, L., & Ostermann, F. (2013). Automated geographic context analysis for volunteered information. *Applied Geography*, 43, 36-44.
- Stocker, T. F., Qin, D., Plattner, G. K., Alexander, L. V., Allen, S. K., Bindoff, N. L., ... & Xie, S. P. (2013). Technical summary. In *Climate change 2013: the physical science basis. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* (pp. 33-115). Cambridge University Press.
- Şulek, N., & Aktın, K. (2023). Sosyal bilgiler eğitiminde doğal afetler. *Uluslararası Sosyal Bilimlerde Mükemmellik Araştırı Dergisi*, (5), 68-82.
- Özey, R. (2006). Afetler coğrafyası. Aktif Yayınevi.

EK1

SORU NO	SORULAR	EVET	HAYIR	KISMEN
1	Afete hazırlık konusunda eğitime sahibim			
2	Hanemizde afete hazırlık çantası bulunmaktadır			
3	Afet çantamızı belirli aralıklar ile kontrol ederiz			
4	Afet sırasında neler yapılması gerektiği hususta bilgiye sahibim			
5	Aile bireylerim afet konusunda bilgiye sahiptir			
6	Aile bireylerim ile afet planımız vardır			
7	Yaşadığım bölgedeki yaşanabilecek afetlerin risklerini bilirim			
8	İkaz ve alarm sistemleri hakkında bilgiye sahibim			
9	Afet sırasında hanenizde tehlike oluşturacak eşyalar yere veya duvara sabitlenmiştir.			
10	İlk Yardım bilgisine ve eğitimine sahibim			
11	Yaşanabilecek her hangi bir afet sonrasında ilk yardım uygulayabilirim			
12	AFAD hakkında bilgi sahibiyim			
13	AFAD mobil uygulaması hakkında bilgi sahibiyim			
14	Telefonumda AFAD uygulamasına sahibim.			
15	Yaşadığınız binanın yaşana bilecek doğal afetlere dayanıklılığı hakkında kontroller yaptırılmaktadır.			
16	Yaşanabilecek herhangi bir afet sonrasında aile bireyleriniz ile nerde toplanacağınız hakkında eylem planınız var.			
17	Evimizin Doğal afet sigortası var.			
18	Evimiz ile ilgili yaptırdığımız herhangi bir sigorta vardır. (Hırsızlık, Eşya, Yangın vb.)			
19	Yangın söndürme tüpünün nasıl kullanılacağını bilirim			
20	Hanemizde yangın tüpü bulunmaktadır.			
21	Hanemizde bulunan yangın tüplerinin kontrolleri her yıl yapılır			
22	Yaşadığımız binada her katta yangın söndürme tüpü bulunmaktadır			
23	Mahallemde bulunan toplanma alanlarını bilirim			
24	Mahallemizde afet eylem planı vardır			
25	Mahallemiz her hangi bir afette korunmak için yeterli alana sahiptir			
26	Okul içerisindeki toplanma alanları nereleri biliyorum			
27	Okul içerisindeki yangın tüpleri nerelerde biliyorum			
28	Okulum her hangi bir afette korunmak için yeterli alana sahiptir			
29	Okulumun afet planı hakkında bilgi sahibiyim			
30	Yaşanabilecek afetler ile ilgili (Konut, İşyeri vb.) eksiklikler konusunda sorumluları uyarırım.			

Kaynak: Sorular literatür bilgileri ile yazar tarafından geliştirilmiştir.